

## על הפרק

### לבעיית מיכסת-החלב

אִי־בהירות והתמרמרות רבה השתררו בקרב המשקים מחמת קיצוצים במחיר החלב לגבי חלק ניכר של הכמות שהם משווקים. בזמנו נאמר באופן ברור שכל עוד המשק אינו מגדיל את עדר הפרות מעל לגודל שנקבע במסגרת התיכנון הארצי, הוא יקבל את מלוא המחיר עבור החלב שיוציא השוקה. והנה, למרות זאת, מנכים מחש' בונותיהם של משקים רבים סכומים ניכרים על שעברו כביכול על מיכסת השיווק שלהם, הגם שאין איש יודע "מיכסת-השיווק" מה היא! לעצם הענין של קביעת מיכסת השיווק והטלת קנסות יש להעיר שזוהי תופעה תמחה למדי. אפשר היה להשלים עם ההכרח לקבוע מיכסה כל עוד היו לנו עודפי-חלב ניכרים שלא נקלטו בשוק, אולם בידענו שתעשיית החלב בישראל נזקקה לאבקת חלב מהיבוא, ששימשה כתחליף ל־15 מיליון ליטר חלב שחסרו לה, מה טעם איפוא בהטלת קנסות אלה?

### בריקת הראדוקטאזה — מה היא עליה?

לפני שנים מספר, כשטיב החלב שסופק למחלבות היה בכל רע, נעשתה פעולה חשובה על ידי מרכז תנובה וארגונו לתיקון המצב, שעיקרה היה — הענקת פרמיה עבור חלב מאי־כות מעולה והטלת קנסות על ספקים שחלבם לא הגיע לסטנדרד הנדרש. יש לציין בסיפוק רב שפעולה זו הביאה לשיפור החלב במידה ניכרת ולהפחתה של כמויות החלב מסוג גרוע. מצד מוסדות תנובה נעשה ניסיון לבטל את הפרמיה מתוך נימוק שאין עוד צורך בה. למותר להסביר לחברינו כמה מוטעה הוא "הלך־רוח" זה. לאחר דיונים בענין זה התחשבה הנהלת תנובה בחביעתנו והענקת הפרמיה נשארה בתוקפה, אלא שהסטנדרד של החלב הועלה. אין יסוד להתנגד לשינוי זה בסטנדרד כיוון שהמ־טרה היא לשפר את טיב החלב עד למאקסימום האפשרי בתנאי הייצור במשק.

אין כל ספק שעוד רבה הדרך לפנינו בשטח זה: על כך יעידו כל עובדי תנובה, המדריכים מטעם מנהל ההדרכה השוקדים על ייצור חלב נקי, וכן כל אלה הבאים במגע יומיומי עם המ־שק. אולם לדאבונו הרב אנו עדים בשנה האחר־רונה לרשלנות רבה מצד המחלבות: עוברים שבועות ללא בדיקות ראדוקטאזה! אמנם למ־חאיתיהם של עובדי הענף ניתן תמיד תירוץ: הפעם אשמים המובילים ובפעם האחרת — המעבדה, וכדומה וכדומה.

אולם יש להגיד בפה מלא שרשלנות בשטח זה תתנסק בסופו של דבר בטיב החלב, המשקים ובעלי המחלבות הכפריות. השקיעו מיליונים במיתקנים וציוד לקירור החלב ושיפורו; לית מאן דפליג שטיפול זה עולה בכסף ובעבודה מדי יום ביומו, ואל לנו להרפות מדירבון המשק להעלות טיב החלב במשק גופו. יובן איפוא מא־ליו שתנובה חייבת להוציא הוראות מדויקות וחמורות לכל הנוגעים בדבר — למובילים ול־עובדי המעבדות — לבצע את בדיקות הראדוק־טאזה והנקיון בכל חומרת הדין, ועליה, כמובן, לשלם את הפרמיה למשק הזכאי לה. אנו מצדנו וכל העובדים בשטח זה, חייבים לעמוד על המש־מר ולהמשיך בפעולה רבת־חשיבות, בה התחלנו לפני שנים מספר.

### שיווק חלב-שתייה

לצערנו הרב הננו עדים זה שנים מספר לע־מידה ואף לנסיגה בשיווק חלב-שתייה. ב־4 הש־נים האחרונות אין כל התקדמות; יתר על כן — אם נביא בחשבון את העליה והריבוי הטבעי, הרי תסתמן ירידה ניכרת בצריכת חלב שתייה לכל נפש. לא כאן המקום לטפל בפרוטרוט בבעיה זו, אולם מציאות זו שהננו עומדים לפניה, על אף הפרסומת הרבה שנעשתה על ידי תנובה והמועצה לשיווק חלב להרבות בשתיית חלב, מחייבת אותנו לבירור יסודי, ובהקדם האפשרי.

\*